

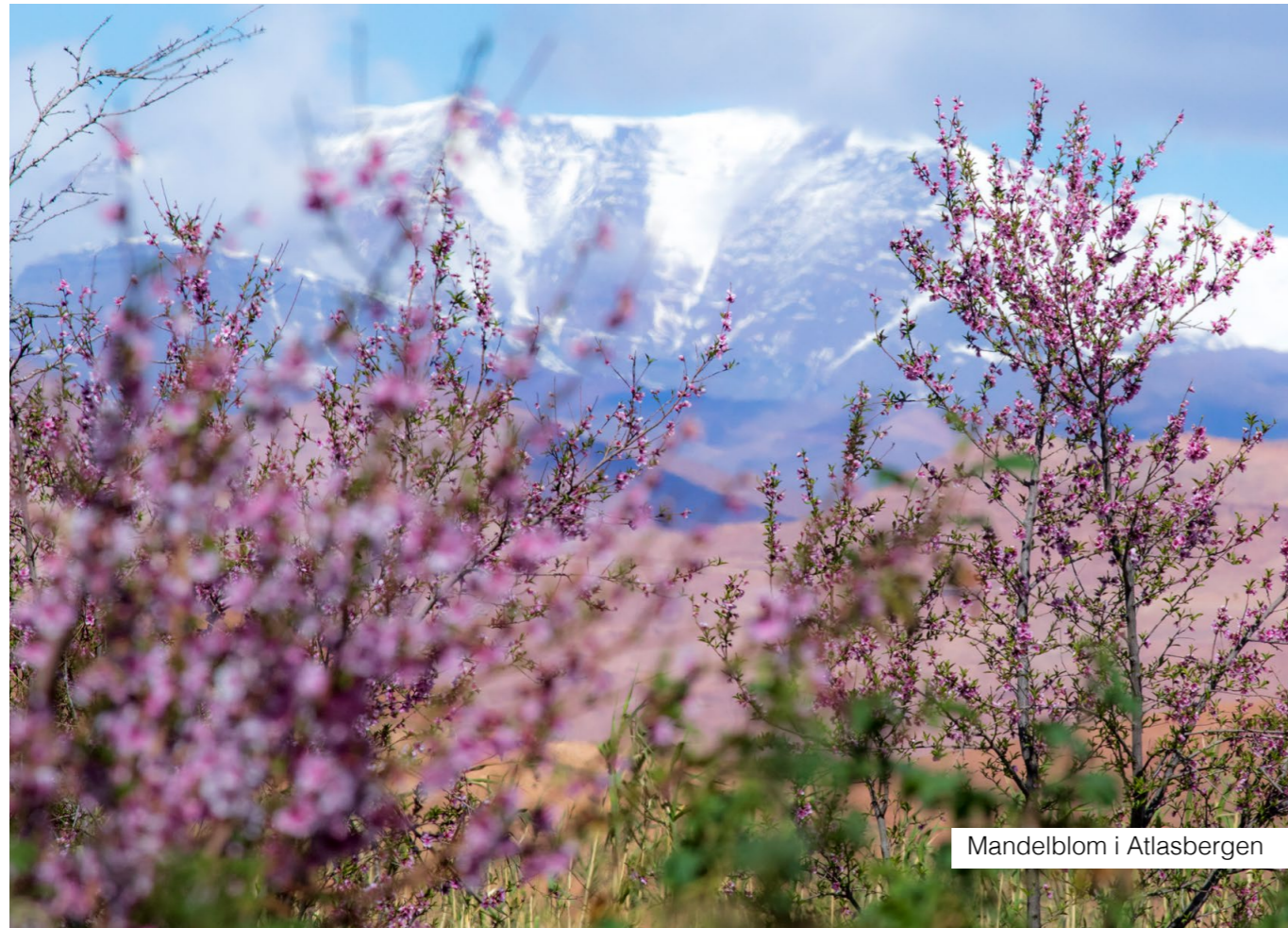
FÅGELRESA TILL MAROCKO

18 - 27 MARS 2022

Reserapport

BIRDSAFARI
SWEDEN

Mandelblom i Atlasbergen

Researangör: **Birdsafari Sweden / Karlmark resor** Text: **Zsombor Károlyi**
 Reseledare: **Zsombor Károlyi** Foto: **Zsombor Károlyi**
 Deltagare: **Göran Elfverson, Jan Herrmann, Anders Kronhamn, Daniel Larsson, Ove Larsson, Klas Rosenkvist, Lena Svensson**

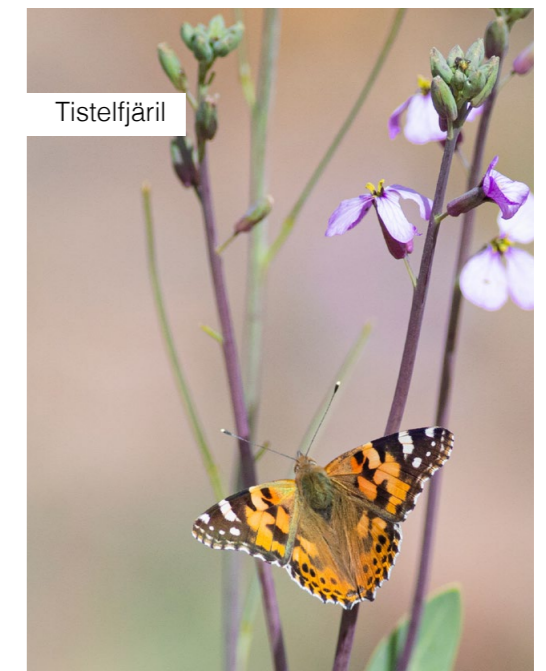
Äntligen! Så kände vi när vi väl landade på Marrakech internationella flygplats efter två års väntan. I början av pandemin i mars 2020 behövde vi nämligen ställa in denna resa med knappa tre dagar kvar till avfärd. Men vi höll tålmogigt ut, och nu var det äntligen dags att resa till södra Marocko. Här skulle vi få nio fullspäckade dagar med det bästa som området har att erbjuda. Karismatiska ökenarter, spännande stenskvättor, fräcka flyghöns och läckra lärkor, varvat med Atlasbergens lokala specialiteter som atlassångare och atlasgröngöling – och som bonus en rad vårfåglar som biätare, rostgumpsvala och ormörn på väg upp till sina häckplatser i södra Europa. Skön skådning i ett mycket variationsrikt land som man gärna åker tillbaka till, helt enkelt.

Bofink, rasen africana

Fredagen 18 mars

Ett inställt flyg fick oss att hålla andan in i det sista, men det blev skickligt löst av resebolaget och vi som åker via Stockholm möter upp resten av gruppen på Köpenhamns flygplats innan vidare färd mot Istanbuls enorma (men ändå inte största!) flygplats som är delvis täckt av snö. Det är många papper att hålla reda på nu med både PRC-testresultat och vaccinpass förutom allt det vanliga. Lite turkisk kaffe sitter i alla fall fint och hjälper till att klara av den sista etappen till Marrakech. Trötta men glada plockas vi upp av vår lokala chaufför Abdullah som tar oss till vårt hotell Riad Bledna en bit utanför staden, det är skönt och varmt i luften. Huvudbyggnaden på två våningar är omgiven av en lummig trädgård som vi ser fram emot att utforska på morgonen. Vi är de enda gästerna på hotellet och ägaren Mohammed håller traditionsenligt upp vår gröna välkomst-te med mycket mynta i. Resans första klipphöns ropar utanför murarna, två av oss får se en aktiv hornuggla flyga omkring i trädgården och reseledaren är tyvärr själv om att höra både minervauggla och tjockfot innan det är läggdags. Alla ser fram emot vad morgondagen har att bjuda på.

Tistelfjäril

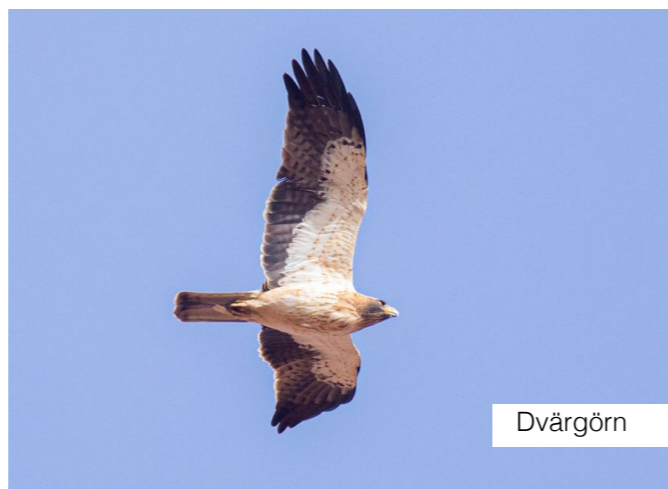
Dag 1 – Lördagen 19 mars

Ivriga att börja skåda är vi samlade redan före soluppgång i den välskötta trädgården för att se vad vi kan hitta bland oliv- och apelsinträden. Trädgårdsbulbyl och hussparv är två spännande arter under den första dagen, även om vi får se dem under varje dag på resan. Koltrast, sammetshatta, svarthätta, palmduva, ladusvala, tofslärka, svartstare, bofink av underarten africana och gulhämpling trivs i omgivningen och den sköna morgonen. I en buske hittar vi en hane häcksparv, en härfågel hörs någonstans bakom muren och en efterlängtdad fågel vi bara har chans runt Marrakech – den nysplittade maghrebskatan gör ett besök och är minst lika intresserad av skräphögen vid det lilla vattentornet som vi av den. Daniel är ensam om att testa poolen och den får ett bra betyg medan Mohammed dukar upp vår läckra frukost. Samtidigt ber han oss skriva ner alla fågelarter vi har sett i hans trädgård och det gör vi så gärna. 25 arter är inte alls illa!

Vi packar in oss i minibussen för avfärd klockan 9 och riktar in oss mot sydost och Atlasbergen. Tydligt har vi mycket bra väder trots att det är lite disigt, det har varit ovanligt torrt under hela regnperioden som infaller runt januari-februari, däremot hade det regnat oavbrutet i flera dagar just innan vi kom. Medan Abdullah föredömligt besvarar alla våra nyfikna frågor om Marocko håller vi våra ögon öppna. Några fler maghrebskator sitter längs vägen. 'Magharib' är

Abdullah

Dvärgörn

Ökenstenskvätta

Glasögonsångare

Maghrebskata

tydligt namnet på Marocko på berberspråket och betyder ungefär "där solen går ner", i motsats till andra länder i arabiska världen längre österut där solen går upp. Vi lär oss fler nyttiga ord medan vi bockar av kohäger, ringduva, tornfalk, koboltmes och dvärgörn – den sistnämnda får oss att stanna vid vägen och vi får njuta av en läcker flyguppvisning av herr och fru ljus fas. När vi ser oss omkring ser vi ännu fler, sammanlagt 7 individer, varav en flyger nära och njutbart! Vi står tydligt vid kungens jaktmarker, barrskogar där vildsvin trivs. Huruvida kungen själv äter vildsvin eller om det räknas som haram, är en fråga Abdullah inte riktigt kan svara på. En kaffepaus sitter inte helt fel en bit upp i Atlasbergen och vi tittar ner över (tydligt i sin helhet för hand planterade) vida barrskogar. Det är väldigt lugnt fågelmässigt men kaffet och en atlasgröngöling får oss att vakna till, trots att vi bara får höra hackspetten.

Vidare mot Tichka-passet når vi strax över 2200 meters höjd och vi tar några korta stopp där det ser intressant ut. Klippsvåla, svart rödstjärt, svart stenskvätta, stensparv, svartmes och alpkråka är alla trevliga Atlas-arter vi möter här, fast det börjar bli lite kyligt och dimmigt så vi är glada att få äta lunch ett par hundra höjdmeter längre ner. Vi blir serverade en stor tallrik med grönsaker, bröd och oliver som vi redan börjar bli rätt nöjda med, när tre stora tagines bärs ut till oss på terrassen. Lärdomen är att det alltid kommer mer mat, även om det oftast

tar tid. På väg mot Amerzgane ser vi en blåtrast och flera svarta stenskvättor och Klas är ensam om att se en maghrestenskvätta från bussen, tyvärr resans enda trots att vi jobbar mycket på att hitta den på rätt lokaler. Väl vid Amerzgane på behaglig höjdnivå hänger vi in både brun glada, rödhuvad törnskata och göktyta men också några trevliga ökenarter som trivs på denna sida Atlasbergen – stenökenlärka, lagerlärka, ökenstenskvätta, öken trumpetare och vitkronad stenskvätta. Runtomkring oss breder sig den enorma stenökenplatån och vi börjar glömma bort hur kallt det är i Sverige! Vi har endast ett stopp kvar, bron vid Tiouiyine, som inte sviker oss trots att dammen har släppts och vattennivån är lite väl hög. Här hittar vi sothöna, rörhöna, gulärta av rasen iberiae, rörsångare, en grupp på åtta natthägrar och cettisångare. Bland buskarna hittar vi förutom löv- och gransångare även rödstjärt, spansk sparv och kornsparv. Bra utdelning på en läcker lokal och vi är redo att åka till vårt fina hotell utanför Ouarzazate, Ecolodge L'île.

Torkan är tyvärr mycket tydlig och den sjöutsikt vi förväntar oss uteblir tyvärr, förutom lite av sjön vi kan se på håll. En liten promenad innan mörkrets infall ger oss ändå maghrelärka, brun kärnhök, 25 roständer och en storfalk på långt avstånd som vi släpper som obestämd men bör rimligen vara en berberfalk. Sammanställningen vid middagen ger oss en summa på 71 arter, en mycket bra start!

Lunchutsikt

Dag 2 – Söndagen 20 mars

De som vill går upp tidigt för att fånga solens första strålar och det lilla av sjön som vi kan se med tubkikare innan det blir för mycket värmedaller. En flock på ca 290 större flamingo är i alla fall i farten, ett 60-tal vita storkar likaså och vi lyckas skilja ut några gravänder och skedänder samt två kopparänder på långt håll. Vi hade hoppats på många fler rastande småfåglar i buskarna kring oss men som vi först senare förstår håller en sandstorm längre söderut flyttfåglarna tillbaka. Enstaka lövsångare, sädesärla, härfåglar och någon brun kärrhök visar sig i alla fall. Efter frukost lämnar vi ecolodgen för denna gång och chansar på att komma närmare sjön från den södra sidan. Det är tydligen inte riktigt tillåtet, men Abdullahs charm fungerar på en militärt klädd säkerhetsvakt som släpper oss förbi bommen åtminstone en bit närmare sjön. "My mother always told me: If you don't speak smiling, it doesn't matter how many languages you speak!" – säger han med ett stort leende medan vakten vinkar in oss. Abdullah är den sortens människa som har över 3000 kontakter i sin mobiltelefon och har alltid plats för några till.

Tyvärr är det väldigt mycket värmedaller och vi kan inte konstatera några flera sjöfåglar, däremot hoppar resans första diademrödstart runt en buske till allas stora glädje! Här kan vi också jobba på herp-listan och ser både Sahara Frog, Mediterranean Turtle och en ödla som senare bestäms till Desert Lacerta. Den läckra snyltrotsväxten Cistanche violacea växer också här men saknar svenskt namn.

Efter att ha kommit ut till landsvägen igen väntar en längre stunds bilande genom den vida stenöknen.

Härfågel

Ökenflyghöns

Härfågel

Kasbah Sirocco

Vägen är bra och några slumrar till. Efter någon timme gör vi ett stopp i en fin liten oas längs vägen med palmer och små odlingar. Det finns inte direkt några rastande flyttfåglar men uppe längs bergets kant glider en snygg hökörn i alla fall. Alla som vill får se den fint i tuben. Efter lunch i Agdz, omgivna av Draa-dalens enorma dadelpalmodlingar stannar vi på en liten bro över Draa-floden. På grund av torkan hålls vattnet tillbaka i dammarna längre uppströms och släpps loss endast två gånger i månaden, då passar de lokala på att tvätta sina kläder och mattor. Abdullah berättar oss att vattenreservoarerna är så låga som 7-14 procent av vad de borde vara. Vi är här precis efter flodsläpp, så den starka strömmen gynnar inte alls oss skådare. Vi lyckas ändå klämma in vår målart här – en sädesärla av rasen subpersonata. Vi träffar också på en engelsk skådare och utbyter lite tips.

På väg till vårt sista stopp och hotellet i Zagora fortsätter vägen längs Draa-floden. Vid ett litet stopp klämmer vi in ytterligare en subpersonata och

Abdullah lär oss den marockanska vägens etikett. Med hjälp av blinkningar och vinkningar kommunicerar professionella buss-, taxi- och lastbilsförare ständigt med varandra om annalkande poliskontroller. Man frågar, svarar, berättar, signalerar och bekräftar. Men blinka inte mot en dyr bil med statlig registreringskylt, för då kan du hamna i trubbel! Väl framme i Kasbah Sirocco, vårt fina hotell i Zagora, tar vi en välbehövlig paus. Vi hoppar i den iskalla poolen med en kall öl i handen. Det kan nästan inte bli bättre!

Efter en stund bestämmer vi oss för att ta en promenad och spenderar de fina kvällstimmar längs floden. Det är en lugn kväll och zagoranerna är ute och badar, lyssnar på musik och njuter av att det är högfod och söndag. Fågelmässigt är det lite torrt men en till subpersonata, några härfåglar och ett par ängspiärkor hittar vi i alla fall. Några får också se två klipphöns på vägen tillbaka till hotellet. Dagen summeras med 38 arter vid middagsbordet.

Erg Chebbi

Dag 3 – Måndagen 21 mars

Efter frukost är vi på rull igen och rivstartar ökenlistan med fyra saharaskriktrastar som flyger framför bussen så fort vi lämnat Zagora. En svårhittad och rörlig fågel som flera resor har missat. Vi hinner till och med stanna och få in dem i tuben innan de försvinner, och här ser vi också två ökenvarfåglar vid sidan av de allestädes närvarande rödhuvade törnskatorna, maghreblärkorna och vitkronade stenskvättorna. Vi har en lång resa framför oss genom öknen, men före lunch i Alnif gör vi flera stopp vid vägen och hänger in några karismatiska arter som härfågellärka, kronflyghöna och ökenkorp. Flockar av korttållärkor drar omkring i öknen och några flyttfåglar klämmer vi också in som ladusvala, lövsångare och rostsångare. Abdullah berättar att den köttbladiga växten som vi ser längs vägen är *Calotropis procera* (tydlig gråbladig kronbuske på svenska) som har en giftig växtsaft men som används av de lokala för att bleka tänder och lindra reumatism. Efter lunch gör vi ytterligare några stopp längs vägen till Merzouga. Vi njuter av att gå runt på de enorma öppna vidderna omgiven av endast sten, sand och småväxta buskar. På håll ser vi enstaka öken-tromber dra runt säkert tonvis med sand. Fågelmässigt ser det också bra ut: sandökenlärka, ännu fler härfågellärkor, glasögonsångare och drömarten ökenlöpare får vi se här.

På eftermiddagen är vi framme i den lugna hotellbyn Merzouga. Precis utanför vårt hotell Mohayut reser sig Erg Chebbi, de enorma sanddynerna som man

ser framför sig när man tänker på Sahara. Våra rum är lyxiga med breda sängar, det är fritt fram att ta ett dopp i den kalla poolen, eller bara ta ett glas mynt-te på terrassen, knapra på en näve pistagenöter och ta in hela upplevelsen. Vi kan också ta av oss sandalerna och gå barfota upp på de stora sanddynerna, prata med lokala fossilförsäljare, klappa kameler och se solen gå ner över den röda, oändliga sandöknen. Vid middagen konstaterar vi att vi har noterat 30 fågelarter under dagen.

Dag 4 – Tisdagen 22 mars

Efter en lugn kväll och natt är vi redo för en av resans höjdpunkter – skådningen runt Erg Chebbi. Vi har många målarter i sikte och går upp tidigt för att se solen gå upp över sanddynerna. Vi kan konstatera att det är disigt och ser knappt solen bakom diset, men det visar sig vara ett helt okej pris att betala för en heldag i öknen utan stekande sol och ett jämt, mjukt ljus på bilderna – det kan annars vara extremt utmanande att fotografera i sådana miljöer. Två jeepar och den lokala guiden Hamid står och väntar på oss för dagens utflykt.

Vi börjar med att köra norrut runt sanddynerna och placerar oss strategiskt vid en liten vattenpöl som varje morgon attraherar flyghöns, enligt uppgift ända från grannlandet Algeriet. Det dröjer inte alls långt innan de första små flockarna anländer. De landar en bit bort för att långsamt gå fram till vattnet för att dricka, kanske även bada lite. Kronflyghönsen är

Ökensparv

Ökenberglärka

Berberstenskvätt

i majoritet, över 50 ex räknar vi till, men det är också ungefär hälften så många ökenflyghöns, vilket är bra för de kan vara lite svåra vissa dagar. Vi är väldigt nöjda redan, och Hamid kör oss en liten bit till ett buskigt område där vi så fort vi kliver ut får höra en revirhävande saharasångare – en lokal specialitet som reseledaren har missat på sin tidigare resa. Det är relativt fågelrikt här och vi får även se en brun kärnhök, en härfågellärka, flera vanliga stenskvättor och glasögonsångare, två roständer, ökentrumpetare och vi får också studera en flock med 6 tjocknäbbade lärkor på nära håll och länge. Och för att inte tappa greppet om hur liten världen verkligen är stöter vi också på Hannes och Victoria, skådare från Ottenby fågelstation som är nere och besöker ett lokalt ringmärkningsprojekt.

Vi tar en paus vid ett litet hus med nomader där vi bjuds på te i ett rustikt tält med stora mattor. Sedan vidare mot nästa hållpunkt där Hamid har koll på ett par häckande ökensparvar. Mycket väl är de läckra små sparvarna på plats,

i en fin trädgård kantad av tamariskträd. Efter att ha tittat färdigt på det lilla sparvparet önskar vi dem lycka till med häckningen och hoppar in i jeepar igen för att sicksacka oss vidare upp i öknen för nästa målart. Vi plockar först upp en lokal herde som har markerat platsen där han hittade den kryptiska ökennattskärran tidigare – till synes mitt ute i öknen. Den är löjligt välkamouflerad under sin lilla buske och även när vi ser var den står kan vi lätt tappa bort den ur sikte. Mycket nöjda åker vi tillbaka mot Rissani för

Ökennattskärra

lunch. Det är berber-pizza idag, serverad av Hamids värtaliga brorsa Ibrahim som för övrigt brukar guida fågelskådare i Västsahara.

Efterlunch-försöket på snårsångare i väster om Rissani misslyckas vi med tyvärr, men vad gör det när vi får gå runt en timme i halvöken-buskage omgivna av glasögonsångare, korttållärkor, sten- och sandökenlärka, ökenrumpetare, härfågellärkor och en flock ökenflyghöns – vi hittar till och med ytterligare tre saharaskriktrastar.

Under eftermiddagen fortsätter vi åka runt med jeeparna i trakten och dippar tyvärr också på slagfalk, men vi får se berberfalk, blåtrast och ett par ökenuv chilla i dessa läckra, bergiga trakter som de kallar sitt hem. Vi konstaterar också gång på gång hur populärt det här området är för filminspelning, bland annat får en halv kyrka mitt ute i öknen oss att känna oss som i en dålig Spaghetti Western-film. Trötta men mycket belåtna beger vi oss tillbaka till hotellet där vi konstaterar att vi har trots att vi bara har rört oss i utmanande, torra miljöer ändå fått ihop 38 fågelarter under dagen.

Dag 5 – Onsdagen 23 mars

Vi intar vår trevliga frukost – kaffe, omelett och populära små pannkakor som här kallas msemmen – och packar ihop för ytterligare en hel dags skådning och körning mot Boumalne Dades. Vi har blivit erbjudna att delta i ringmärkningen vid Yasmina men väljer att istället satsa på att fylla i de två

viktiga luckorna från denna trakt, snårsångare och slagfalk. Antalet rastande fåglar är också fortfarande oroväckande lågt (efteråt visade det sig faktiskt att ringmärkarna bara hade fångat 5 fåglar under dagen). På väg till Goulmima noterar vi bland annat dvärgörn, rostsångare, härfågel, ökenlöpare och härfågellärka. Vid snårsångar-lokalen växer det rikt med den taggiga, lila-blommiga busken Zilla spinosa. Den blommar för fullt och det är full fart på pollinatörer, med den läckra stora vitribbade skymningssvärmaren i topp – knappt man vågar kalla den för en nattfjäril. Efter en god stund hittar vi vår lilla målart – den lilla fluffiga snårsångaren som hoppar stundtals runt på marken med stjärten i full fart som en prinia, och sedan direkt in i Zilla-busken för att trycka därinne en god stund. Det tar lite tid men vi får alla se den fint till slut. Som bonus ser vi också en tjocknäbbad lärka här. Vi har bra flow!

Dags för lunch dock och undertecknad börjar bli riktigt sugen på en riktigt god lemonad också. Hittills har ingen restaurang riktigt förstått det enkla konceptet vatten + citron + socker, så vi har fått nöja oss med vatten, läsk och vin på resan. Men nu skulle det bli skillnad på saken. Vid lunchstället (som för övrigt serverade resans bästa tagine-omelett med oliver) är ägaren helt med på noterna – han skickar iväg någon att köpa citroner och hämtar oss vatten och socker för att få lära sig exakt vad dessa västerländska turister försöker häxa sig fram till. Allt går bra till slut och vi är nöjda med lunchen – tills vi hör att alla takplåtar på husen runt oss börjar skaka och skramla allt starkare. Det tar några sekunder att förstå vad som händer. Under ca 20 sekunder befinner vi oss

Kronflyghöns

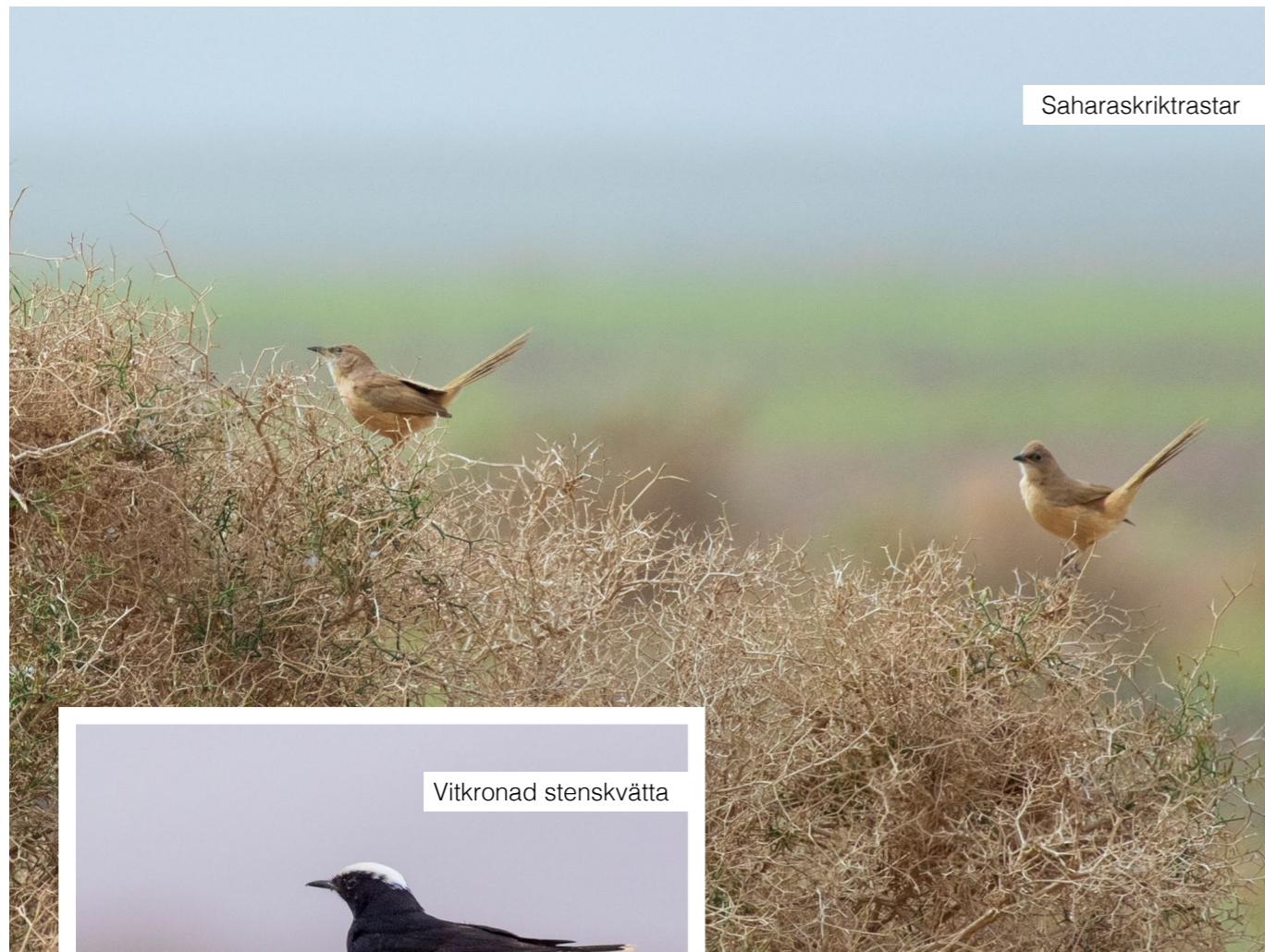
Sahasångare

Tjocknäbbad lärka

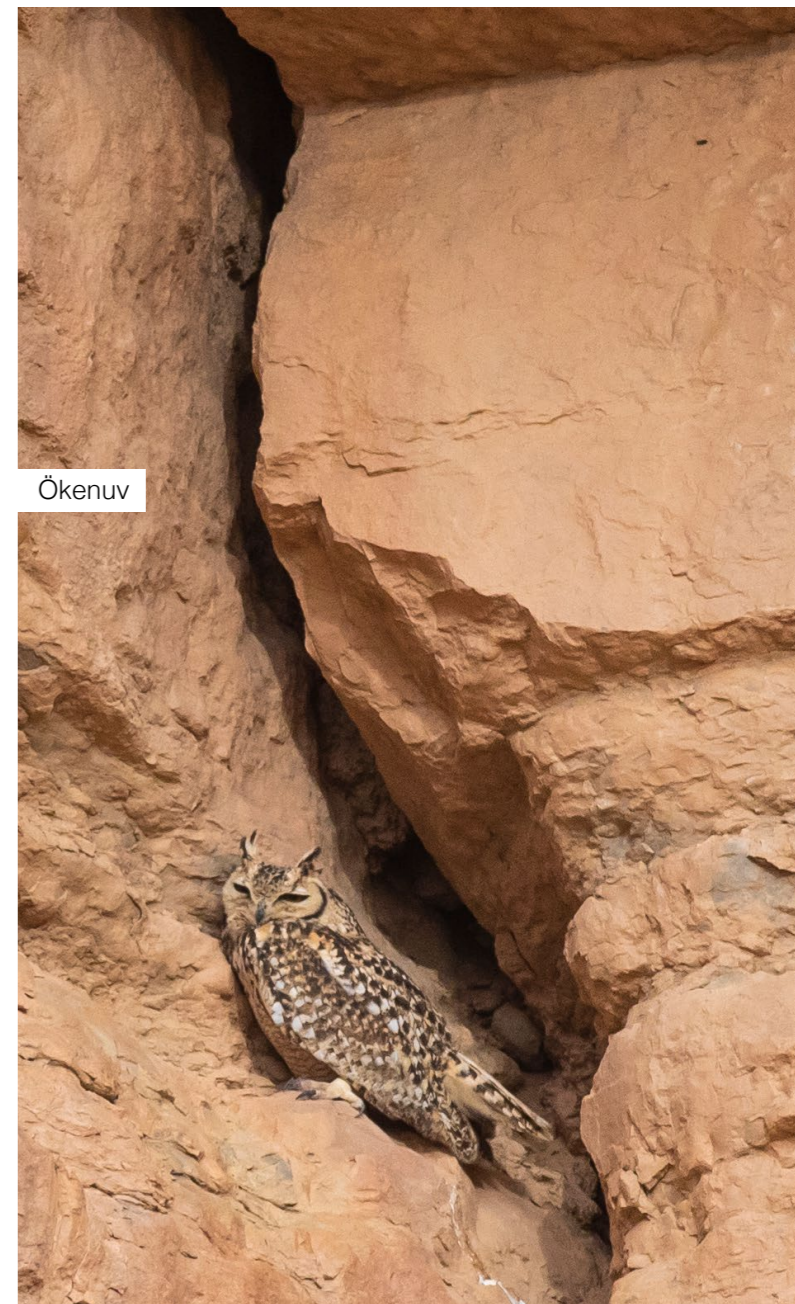
Härfågellärka

Saharaskriktrastar

Ökenkorp

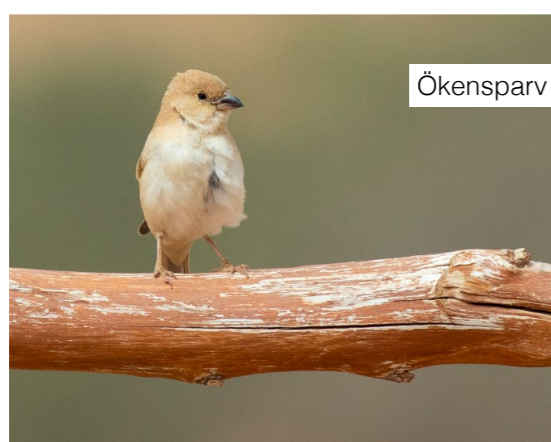
Ökenuv

Vitkronad stenskvätta

Glasögonsångare

Ökensparv

Slagfalk

Vitribbad skymningsvärmare

Cistanche violacea

Snårsångare

Tadjilt Track

Fat Sand Rat

Minervauggla

Ökentromb vid Tadjilt Track

Tornfalk

mitt i en 25 meter bred öken-tromb som drar genom staden och rätt över oss, kastandes skräp och löv överallt. De lokala verkar inte bry sig så mycket men några av oss är i alla fall lite omskakade av denna nya livserfarenhet.

Efter lunch stannar vi vid en ravin där vi efter lite om och men hittar ett bo med slagfalkar. I början flyger de lite över oss men vi ställer oss på respektfullt avstånd och tittar med tubkikarna in i boet där honan ligger och ruvar. En läcker upplevelse! Att vi dessutom får se en ökenuv i ravinen högst 50 meter från slagfalkens bo ger lite extra krydda på det hela. Tillbaka till minibussen och resans första och mycket efterlängttade flock biätare kommer sträckande på hög höjd åt något håll. Proppen har släppt, nu kan flyttfåglarna äntligen strömma in!

Vi styr kosan mot den legendariska fågellokalen Tadjilt Track och kommer fram i tid för att fortfarande ha två timmar på oss att skrota genom området. Men det har blivit något enormt blåsigt och vi kan knappt stå stilla utanför minibussen. Det känns nästan lite absurt

men vi tar en liten promenad i blåsten och noterar åtminstone några tryckande berberstenskvättor, mindre strandpipare, ökenberglärlor, och tjocknäbbade lärlor. Vi hoppar in i minibussen igen och kör vidare med susande öron, omgivna av stora, dramatiska moln och tungt regn i bergen. Vi börjar tappa hoppet om att lyckas hänga in några flyghöns ikväll när en örnvråk som på extremt låg höjd drar över buskaget (vi fattar knappt hur den kan flyga i det här vädret) skrämmer upp fyra svartbukiga flyghöns från marken! De hoppar bara upp och blåser flera hundra meter bort på några sekunder, det ser nästan komiskt ut men det går så fort att alla av oss inte ens hinner med att se dem.

Förutom den roliga gnagaren Fat Sand Rat noterar vi ytterligare några ökenberglärlor, berberstenskvättor, bruna glador, ökenlöpare och korttållärlor, innan det är dags för oss att åka ner till vårt hotell för natten. Vi har sand i både öron och fickor och det känns bra att skaka av sig lite efter denna händelserika dag med 40 noterade fågelarter.

Dag 6 – Torsdagen 24 mars

Minareten väcker oss klockan 06:45 och det är en kylig morgon, så det är tröja som gäller. Efter en tidig frukost spenderar vi hela förmiddagen bland de stora gröna, lummiga odlingarna som karakteriserar byarna här, som på något sätt går in i varandra och endast portarnas färg markerar att man har gått från ena byn till nästa. Den strålande solen och de vackert blommande mandelbuskarna som omger oss är underbart avkopplande. Vi får uppgifter om 60 ringmärkta fåglar vid Erg Chebbi denna morgon, men 25 mil därifrån behöver ingen berätta för oss att flyttfågel-proppen nu officiellt har släppt. Förmiddagen bjuder på flock efter flock med biätare och goda antal sammetshattor, löv- och gransångare, svarthättor, härfåglar, sydnäktergalar, rostsångare, trädpiplärlor och en vardera av målarterna bergsångare och macchiasångare (i samma träd dessutom). Noterat är också den snygga segelfjärilen Iberian Scarce Swallowtail.

Sedan åker vi ut i öknen igen men strax innan vår lunchstopp stannar vi för att titta lite närmare på en flock biätare när vi märker att vi är omgivna av fyra arter svalor – hussvala, backsvala, ladusvala och rostgumpsvala förutom pedagogiskt närflygande tornseglare och blek tornseglare samt en ökenvarfågel. Vårt lunchställe ägs såklart av en av Abdullahs tusen gamla vänner som installerar oss på en jätteläcker takterrass med utsikt över staden Skoura. Maten är mycket god och vi njuter dessutom av ytterligare ett 20-tal sträckande biätare, dvärgörn och en närgående hökörn.

Eftermiddagen ägnar vi åt den norra kanten av Mansour-sjön nära Ouarzazate men det är så lågt vattenstånd att vi har en bra bit att gå. Vår promenad kantas dock av rostgumpsvalor och biätare, tornseglare, gulärlor och maghreblärlor så vi har verkligen inget att klaga på! Och väl nere vid sjön hittar vi en hel drös arter som vi enbart noterar här på hela resan som fiskgjuse, silkeshäger, gräsand, drillsnäppa,

Skådning vid Boumalne Dades

Hökörn

Iberian Scarce Swallowtail

Gulärla, rasen iberiae

smådopping, silltrut och dessutom en flock på 22 sandtärnor tillsammans med två skäggtärnor, och som grädde på moset två rödvingade vadarsvalor. Mörka moln håller på att dra in över oss och vi kör tillbaka till vårt hotell Ecolodge L'ile en andra gång. Skillnaden mot för några dagar sedan är mycket påtaglig med alla biätare i luften (som här blåser ner och flyger några meter över våra huvuden!) men det häftigaste vi får se här måste ändå vara gruppen med inte mindre än 10 ormörnar som ovädret tvingar ner i den lilla skogsdungen 500 meter från hotellet. Vi konstaterar också att den stora flocken med vita storkar och större flamingon är kvar och ses på håll från terrassen. Lite mörra är vi glada att få komma i säng direkt efter att ha fått äta middag och summerar dagen med 71 fågelarter.

Dag 7 – Fredagen 25 mars

Natten har varit vindstilla och morgonen bjuder på en mycket vacker soluppgång. Några är pigga och spanar aktivt från terrassen medan andra är lite mer åt "ge-mig-kaffe"-hållet ännu. Vi börjar bli smått vana

vid hussparvens och maghreblärkans sång vid det här laget men två ängshökar utgör en trevlig överraskning över sjön innan vi packar ihop oss inför färden upp tillbaka mot Atlasbergen. Men först måste vi göra ett till stopp vid den lilla bron vid Tiouiine. Vi ser ytterligare en ängshök innan vi kommer fram till lokalen som inte alls besviker oss. På en och en halv timme skrapar vi ihop inte mindre än 45 fågelarter här, bland annat klippsvala, tolv natthägrar, rallhäger, vattenrall, en stor flock spanska sparvar, cettisångare, rör- och sävsångare, bergsångare, kornsparv, stubbstjärtsseglare, hökörn, göktyta, polyglottsångare och turturduva. Utmärkt resultat med flera nya arter för resan! Långsamt och med många stopp på vår väg upp till Atlasbergen fortsätter vi förgäves spana efter maghrebstenskvala, men vårt lunchstopp vid Tichka-passet visar sig vara ett bra beslut. Dels får vi äta pizza som vi är rätt glada för efter en vecka med lite väl mycket tagine, men vi hittar också en flock på minst 12 berglärkor av den lokala underarten atlas som det går splitt-rykten om. Annat vi noterar här är försärla, korp, dubbeltrast plus sträckande dvärgörn och ormörn.

Eftermiddagen spenderas till viss del i minibussen men vi gör flera små stopp för att få röra på oss. Några är sugna på honung och arganolja så vi passar på att stanna vid en liten butik driven av ett lokalt kvinnokoopertiv. Andra är mer intresserade när vi stannar vid en stor soptipp för att kunna titta på den smutsiga gruppen med 40 vita storkar och 80 kohägrar som födosöker här. Ytterligare stopp inkluderar bland annat diademrödstjärt, svart stenskvätta och klipphöna innan vi kommer fram till vårt hotell för natten. Här har vi återigen nytta av Abdullahs lokalkännedom, denna gång om den delikata frågan om hur man bryter sig in i ett hotellrum som råkar bli inlåst med nyckeln innanför. Medan hotellpersonalen något irriterat testar varenda extranyckel de kan skramla fram, går vår pigga vän fram till fönstret, spänner upp det med en skruvmejsel och poppar med, vågar man anta, erfaren beslutsamhet in fönstret utan att något går sönder. Han skuttar sedan

in som en kanin, och kommer ut genom dörren med ett stort leende. Kvällen är räddad!

Vi befinner oss i de lägre delarna av Atlasbergen (under 1000 meters höjd) och vårt hotell är omgivet av skog. Vi har nu fått ihop 79 fågelarter idag och det är resans högsta, men vi är redo för en till. Det är skönt och svalt i luften och vi chansar på att gå ut efter middagen för att lyssna efter atlaskattuggla, den ovanliga och lokala arten (eller underarten, beroende på vem man frågar) av kattuggla. Efter en liten stunds väntan i hotellträdgården hör vi kl. 21:45 först en, och sedan en till uggla ropa i natten. De befinner sig på olika sidor om oss och kommunicerar mycket tydligt med varandra. Efter en stund börjar honan flyga allt närmare hannen tills de sitter på samma plats, sedan upphör hoandet och allt är tyst i mörkret. Succé! Flera av oss hör också den ena ugglan ropa från våra hotellrum under natten.

Lunch på terrassen

Morgon vid Ouarzazate

Barbary Squirell

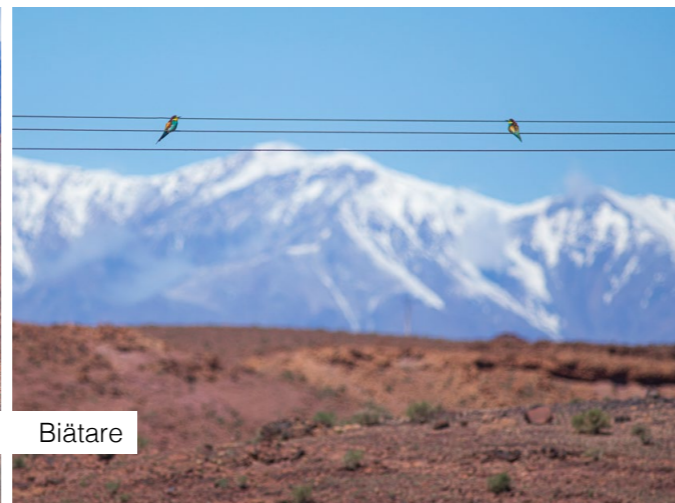
Kornsparv

Lunch

Skådning längs vägen

Biätare

Lagerlärka

Hussparv

Dag 8 – Lördagen 26 mars

Minareten väcker oss kl. 05:45 och vi möter upp varandra i den kyla morgonen i hotellträdgården. Här är lugnt, men ropet av atlasgröngölingar får oss att pigga till lite. Minst tre hackspettar är det här och de bjuder på förträffliga obsar! Även sjungande trädlärka och flera häcksparvar noteras i trädgården. Efter frukost tar vi en gemensam promenad i byn innan vi åker upp till de 'riktiga' bergen. Morgonpromenaden är givande, vi ser forsälror, rostgumpsvalor, häcksparvar, två stubbstjärtsseglare och en större hackspett av den lokala snygga underarten mauritanus. Mycket mer rött på buken än hackspettarna hemmavid, en riktig färgklick. Grönsiska är ny addition till reselistan.

Daniel har valt att stanna kvar i byn för att ta en lugn dag och socialisera med lokalbefolkningen, men vi andra hoppar in i bussen och styr kosan mot legendariska Oukaïmeden. Vägen upp är smal och vinglig men det är ändå gott om små pittoreska byar, odlingar, butiker och lekande barn. Vid en lämplig plats med många enbuskar stannar vi för en lokal liten gynnare som förhoppningsvis har ankommit med vårvindarna, målarten atlassångare. Ganska snabbt lyckas vi lokalisera 3-4 sjungande hanar, det är fullt ös på dem.

När vi smyger runt bland enbuskarna ropar Ove på oss för att han ser något oväntat – en stor grekisk landsköldpadda! Vi hittar sedan en till, de verkar trivas bra här i bergen. Anders och Klas har blicken fixerad i tubarna och upptäcker först en berberfalk högt över bergskammen och sedan ett tiotal födosökande rödfalkar som låter sig studeras längre bort i dalen. Även två klippsparvar noteras. Längs vägen vidare uppåt ser vi ytterligare 10-15 falkar och enstaka biätare som kämpar sig genom Atlasbergen norrut. Vi ser mycket tecken på regn och snöstormen som passerade genom här nyligen, och hade vi kommit här två dagar tidigare hade vi inte klarat oss upp till Oukaïmeden, menar Abdullah.

Men vi har flyt och kommer oskadda upp till den fina skidorten. Det märks att det är helg för det är alldeles fullt av turister, mestadels marockaner som letar sig upp från vårvärmen i Marrakech. Solen gassar dock på även här. Vi är nu på 2500 meters höjd och flera känner av lite höjdsjuka, så vi sätter oss i skuggan vid restaurang Chez Juju och börjar vår vistelse här med lunch. Hundratals alpkajor och alpkråkor födosöker på den enorma, gröna gräsyten och i fjärran ser vi en örnvråk.

Vi spenderar över fyra timmar runt Oukaïmeden. Vi promenerar långsamt upp till skidliftarna, omgivna

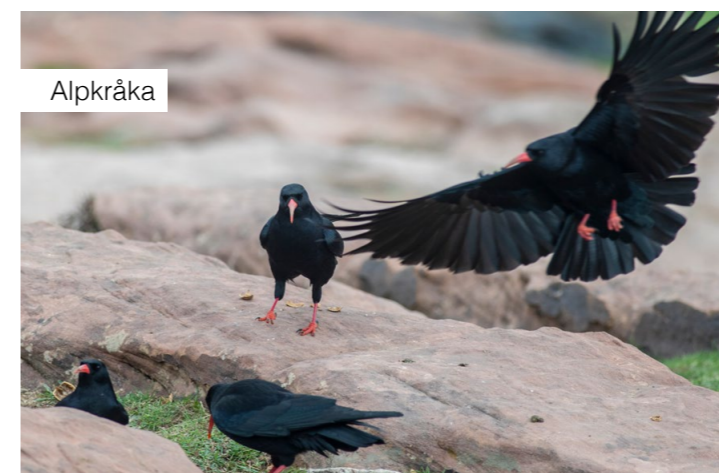
Atlassångare

Grekisk landsköldpadda

Afrikansk bergsökfenk

Alpkråka

Krysstequila

Andalusian Wall Lizard

Atlasbergen

snötäckt berg. Vid vägs ände serveras kokta sniglar men vi tackar nej och går målsäkert fram till skidliftarna med afrikansk bergsökenfink i sikte (eller atlasökenfink, i senaste Fågelguiden) – en mycket lokalt förekommande art som man behöver bra timing för. Kommer man för sent på året har de hunnit dra högre upp i bergen. Tidigare Birdsafarsweden-resor har missat den, men nu hittar vi några fåglar på stolparna och kan till och med klättra högre upp och på lite närmare håll beskåda den udda blandningen av rosa, brunt och grått. Inte lika kontrastrikt som i fågelboken, men läckert ändå!

Efter en promenad är vi tillbaka vid liftarna och summerar en flock på 20 individer, och vid det laget är de nere vid vägen och letar frön. Tyvärr hittar vi inga atlasstenskvättor, som i år är lite sena (den första obsen skulle bli 2 april i år). Övriga intressanta noteringar runt Oukaïmeden inkluderar en flock på 25 stensparvar, resans enda gärdsmyg och vattenpiplärka, samt en bofink av den nominala underarten coelebs, som vi är vana vid hemifrån men faktiskt är riktigt snygg den också.

På vägen ut från skidorten ser vi också två strömstarrar (underarten minor) men först hinner undertecknad fira bergsökenfinken med en krysstequila vid Chez Juju, som biter lite extra bra på den här höjden. Färden tillbaka till hotellet är rätt händelselöst, förutom att vi stannar till för en trevlig kopp te på en takterrass där vi dessutom ser en snygg blåtrast och någon klippsparv hörs tjippa bland stenskravlet. 54 fågelarter summeras vid middagen.

Dag 9 – Söndagen 27 mars

Moskéns muezzin ropar ut bönen fast inte samma tid som igår. Idag är det sommartid även i Marocko, men tydligen bara en månad till, för vid ramadan kommer klockan ställas tillbaka till vintertid, för att ställas tillbaka till sommartid igen efter 30 dagar. Lite förvirrade är vi, men så länge vi klarar oss tillbaka till flygplatsen ikväll är vi inte oroliga. Vi tar en lugn morgonpromenad (Daniel också ett morgondopp i poolen) men fågelmässigt är det ungefär som igår, vi toppar med tre atlasgröngölingar, en trädlärka och en trolig macchiasångare. Lite bättre är det när vi stannar till längs vägen tillbaka mot Marrakech. Vi möter tre engelska fågelskådare och utbyter lite tips, samtidigt som vi är underhållna av en rostsångare, två didademrödstjärtar, 1 par hökörn, en flock på 80 sträckande biätare på bred front, två ropande atlasgröngölingar, och en ormörn. Vägen mot Marrakech kantas också av fågel, vi noterar forsärla, svartstarrar, tre ökenvarfåglar och tre obestämda örnar på långt håll som vi tyvärr inte lyckas placera riktigt men som ger starka skrikörn-vibbar.

Resan är tekniskt sett slut men vi är erbjudna att spendera de sista timmarna innan flyget vid vårt allra första hotell utanför Marrakech. Vi tackar såklart ja och åker dit för att äta lunch (serverad med otroligt god apelsinjuice från trädgårdens egna apelsinträd), bada i poolen, ta en tupplur innan nattflyget hem, och såklart skåda lite mer fågel. Närgångna svartstarrar låter sig fotograferas, en macchiasångare hoppar runt i citrusen och sjunger ikapp med sammetshattor och en rostsångare, och på himlen flyger tornseglare,

back-, ladu- och rostgumpsvvalor tillsammans med 25 sträckande biätare. Dagen summeras med 42 fågelarter och resans totalista landar på 146 fågelarter. Av melonen vi köpte på vägen ner till Marrakech orkar vi bara äta upp hälften, men Mohammed lovar gladynt att spara den tills vi kommer tillbaka nästa år. Innan flyget hem stannar vi för att köpa marockanskt godis hem till Sverige. Sedan tar vi farväl av vår goda chaufför Abdullah för det förnämliga omhändertagandet i detta vackra och trevliga land.

Fruktskål med apelsin och jordgubbar

Atlasgröngöling

Macchiasångare

Diademrödstjärt

Trädgårdsbulbyler

Resan är ett samarbete mellan
Birdsafarisweden och Karlmark Resor.

Birdsafarisweden - Res
www.birdsafarisweden.se
daniel@birdsafari.se
+46 - (0)706-18 43 16

Formgivning: **Max Green Ekelin**
Copyright 2023